

Замисленъ върху случката съ Добриянъ, Горанъ Горнака вижда въ лицето на сина си своя нѣкогашенъ образъ. Не е ли това същия той преди толкова години? Не прилича ли на него по любовъ, по работа и по-всичко? По-рано той често се е замислялъ върху смъртта. Кжде ще отидатъ толкова хубави нѣща въ душата му, за която е създалъ толкова грижи? А сега му се стори, че той ще живѣе и следъ смъртта си. Бащата се преражда въ сина си и, щомъ сина живѣе — бащата не е мъртавъ.

И въ такива рязмишления негли Горанъ Горнака открива тайната на свѣтуванието — смъртта е начало на единъ и същъ животъ, само че по съвършенъ. И така той сега съ умиление прощава на своя синъ.

* * *

„По руманя“ — това е приказка, повестъ — не толкова замислена и дълбока, обаче въ малката фабула на една малка история Ив. Кириловъ, истински, самобитно и оригинално дори е доловилъ пулса на истинско творчество, което е изразено въ мили битови картини, които разкриватъ красотата и поезия.

Тия живописни битови картини, тоя реализъмъ, който донякъде минава въ натурализъмъ, тоя разказъ, който ако и нежде да е разпилянъ, забавенъ, все пакъ добива въ много мѣста мекота, блѣсъкъ и хубостъ.

Защото има много галйовна поезия въ тихитѣ вечери въ равно Загоре, кждето се слушатъ тихитѣ звуци на кавалъ, или песенъ, която се губи далеко някъде въ дрязгавината кждето се очертава силуета на стубеля, безшумно сгушенъ всредъ бухнали дървета . . .

Защото има прелестъ въ интимнитѣ блянове на Добриянъ и Рада, които горятъ единъ за другъ чиито души любовта отнуса въ надземни приказни царства, задоблачни мирове, кждето нѣщо непознато ги приспива въ сребърни сънища и като че ли ги люлей въ звуцитѣ на вълшебна музика.

Ив. Кириловъ е дълго съзерцавалъ тия вечерни часове, въ които свидния образъ на скѣпото сжщество се мярка нежде, за да ни нарисува съ такава пластика и настроение душевното състояние на своята героиня Рада; дълго се е опивалъ отъ жълтѣющитѣ се ниви подъ утриннитѣ лъчи на изгрѣващото златно слънце; преживялъ е много мили моменти въ роденъ край, за да може съ толкова голѣма грижливостъ да ни сътвори едно смислено и красиво творение.

Звезделинъ Цоневъ